

Quasi omnes populi, & gentes Mariæ principatum agnoscentes, & supremam in rebelles potestatem, ac triumphos de illis reportatos, clangentibus tubis publicè, ac festivè eam concelebrent.

SECTIO LVI.

Antelapso capite versata de Mariæ triumpho stygium Draconem deculeantis, illustratur nobili Jobi vaticinio pro originario ejusdem Virginis immunitate.

1191 **A**udiamus Deum ipsum apud magnam Prophetam Job. An extrahere poteris Leviathan hamo (ait ibi Dominus) aut sine ligabis linguam ejus? Numquid ponas circulum in naribus ejus, aut armilla perforationis rabis maxillam ejus? Numquid illudes ei, quasi sic prædicaveris, aut ligabis eum ancillis tuis? Ecce spes ejus frustrabitur eum & videntibus cunctis præcipitabitur. At ego verò egregium meditor piscatum quo immane monstrum non arduis expugnem machinis superbissimum, sed abjectissimum tenui deludam lineâ, atque minutissimum veluti pisciculum levi quâdam exagitem armillâ, quibus strenuè districtum, ancillæ illum meæ lusum propinabo ludicrum, quæ tantum conerent, & comminet Draconem. Certè Leviathani nomine, ac symbolo Tartareum exprimi cetum, juratum humani generis hostem, nefarium primi sceleris auctorem, haud pauci Ecclesiæ Patres & Interpretes statuerunt, litterali certè verborum allegoriâ. Atque in primis nullum veterum Patrum legas, ubi de Leviathan sermo est, sive in Jobo cap. 3. 40. & 41. sive in Pf. 73. & 103. sive in Isaia 27. qui de Diabolo non interpretetur, eaque interpretandi ratione, ex qualiterarium sensum ab illis expressum videas. Lege Origenem Hom. 8. in Leviticum, vel Cyrillum lib. 3. S. Ambrosium lib. 4. in Lucam ad finem explicationis Dominicæ tentationis, cum multa de Jobi tentatione disseruisset, lege etiam Severianum in catena nostri Comitoli Job 40. Olympiodorum in Protheoria cap. 3. Didymum in cap. 3. Jobi, & ibidem quoque Gregorium lib. 4. cap. 12. & 13. Rupertum lib. 2. de oper. Spir. sancti cap. 7. Burgensem in Addit 2. Abulensem Matt. 12. q. 62. Dionys. Richelium Job 3. a. 10. & 13.

1192 Rursus, Leviathan esse eundem profusum Dæmonem, qui Parentum nostrorum deceptor extitit, & originalis culpæ auctor, Luciferum nempe, multi jure merito arbitrantur. Sic S. Hieronymus Isaia 27. scribens de hoc scriptum esse in Apoc. 12. Missus est Draco magnus, coluber antiquus, qui vocatur Diabolus, & Satanas, qui errare facit orbem terrarum universum, missusque est in terram, & Angeli ejus cum eo. Vides Leviathan à Hieronymo censerî serpentem antiquum, Angelorum reproborum principem. Addit S. Doctor in eademmet expositione: Cum autem in fine mundi adversum Leviathan, qui in principio Geneseos appellatur serpens prudentissimus super omnes bestias, quæ erant in terra, gladius sanctus, sive durus, & magnus & fortis fuerit inductus, fugiet qui nunquam fugere consueverat. Confer utrumque locum, & hunc, ubi Leviathan asserit serpentem esse Geneseos 3. descriptum, & illum nuper recitatum, ubi ser-

Leviathani nomine quid exprimitur.

Leviathan est ille idem Demon qui Adamum seduxit, & Evam. S. Hieron.

pentem antiquum cum Joanne Evangelista nuncupat, qui de caelo in terram cum suis Angelis deturbatus est, cui pravos Angelos assecras adseribit, nonne aperte hunc cadentium ducem ostendit? Suffragatur S. Augustinus in Pf. 73. 14. ad illud: Tu confregisti capita Draconis. S. August. Hebraicè, Leviathan. Et S. Antonius, auctore S. Athanasio in ejus vita. Severianus in c. 40. Severia. Job: Certo ac proprio nomine is Draco, qui adversariarum potestatum princeps est, Leviathan est nuncupatus, ut qui tanquam suum ac proprium id sit nomen adeptus.

1193 Subseribit non semel Beda lib. 3. expositionis in Job c. 9. ubi ait; Leviathan esse Draconem typicum, de quo Dominus ait Joan. 10. 12. Nunc princeps hujus mundi ejicietur foras. Et c. 10. ad finem, vocat eum Principem tenebrarum, qui Angelos secum tanquam tertiam partem stellarum in terram traxit. Addit 1. ad c. 42. Job, ubi dum exponit versum ultimum, Ipse est Rex super omnes filios superbia, quem ex Hebræo legit: Ipse est Rex super omnes filios præcisionis, vel excisionis, sic ait: Quod proprie pertinet ad Diabolum per Leviathan in hoc loco figuratum, qui excedit omnes à Deo præcisos in aversione à Deo, quæ est propria præcisio. Abulensis quoque loco memorato ait, Leviathan esse nomen proprium principis Dæmoniorum; eodem argumento sumpto ex v. ultimo c. 41. Jobi. S. Bruno in ser. de Nativit. B. Mariæ, docet hunc Leviathan esse, qui seduxit Evam: & eundem, qui Apoc. 12. describitur princeps malorum Angelorum: & eundem, qui Job 41. dicitur princeps super omnes filios superbiæ. Sic etiam S. Bonaventura in ser. de cena Domini.

1194 Sunt etiam alii Patres, qui Dæmonarcham Luciferum personatum antiquo serpente, Evæ seductorem fuisse arbitrantur. S. Methodius Patrensis Episc. & Martyr in Revelationibus c. 1. & 2. idque probat ex Genes. 3. Isaia 9. Ezech. 21. & Apoc. 12. S. Ignatius in Epist. ad Philippenses S. Irenæus lib. 3. c. 35. Origenes lib. 1. in Job, Eusebius lib. 7. de Præpara. c. 6. S. Basilus in Hom. quod Deus non sit auctor malorum. S. Nazianz. in Carmine 6. de substantiis mente præditis. S. Chrysost. in Hom. deligno scientiæ, & Hom. de Adam & Eva, & Hom. 5. ex diversis locis in Matthæum. S. Epiphani. Hæresi 64. S. Cyrillus Jerosoly. Catechesi 2. S. Hilarius Canone 3. in Matt. S. Hieron. Abacuc. 3. S. Ambrosius lib. 4. Epist. 33. S. August. lib. 14. de Civit. Dei c. 11. & in Pf. 73. 13. & de Genesi ad Litteram lib. 11. à c. 16. ad 27. S. Prosper in Dimidio temporis c. 1. 2. & 3. & in Poëmate de Providen. divina. S. Gregorius in universo opere Moralium in Job, sed præsertim lib. 34. c. 12. & c. 18. & 19. & 41. S. Alcinus Viennensis lib. 2. de Peccato originali, S. Bruno Ser. de S. Michaële, S. Bernardus Ser. 1. de adventu, & multi alii, quos omitto.

1195 Imò id ipsum docet sacer contextus Genes. 3. accuratè perpenus. Inimicitias ponam inter te, & mulierem; inter semen tuum, & semen illius. Quod enim serpenti semen attribuit, patrem asserit: ejus ergo filios, serpentini sceleris imitatores intelligit; improbos in primis Dæmones, Tartareos illos Antimarianos: deinde impiissimos Hæresiarchas Mariæ adversarios, Simonem, Menandrum, Basilidem. ejusdem ducis manipulares, uti docent S. Ignatius in Epistolis ad Trallianos, & ad Smyr-

Joan. 12.

& c. 10.

Burgenf.

Abulen.

Gen. 3. 14.

Serpens stygius Pater vocatus, ejus filii sunt Antimariani, Ecclesiæ hostes.

Smyrneses, S. Irenæus in Prologo ad lib. 4. S. Chrysost. Hom. 41. in Matthæum, S. Prosper lib. de ingratis contra Pelagianos. Ad hoc item serpentis spectant semen Cerinthiani, Valentini, Ophitæ, Cerdoniani, Marcionistæ, Manichæi, Nestoriani, cæteraque hujus facis portenta, Mariæ gloriæ infesta. Post quæ ad turpissimam Draconis caudam, quæ & Empyreum olim & Ecclesiasticum nunc revertit cælum, binas licet stygit furas, infama religare monstra, Lutherum inquam, & Calvinum, per quos ille totum fermè Lethæum voluit egressisse. Igitur serpentem illum, quem terribili hujus feminis Parentem nuncupat, satis aperte Dæmonum omnium, atque impiorum hominum Principem designat.

Observatio necessaria pro Mariæ triumpho commendatione ex maximo prostrato hoste.

1196 Alia non inefficax ratio ex contextu occurrit. Tantum negotium, quo & Tartari imperium, & Hominis salus, & Dei agebatur gloria, vel stygiis comitibus permittum est, vel Divino reservatum consilio. Si primum, certè quidem superbissimus adversarius, cautissimus, atque omnium Tartareorum Hostium callidissimus, tantam provinciam gregario cuiquam militi nequaquam existimasset credendam; summam ille expeditionem, quæ totius inferorum continebatur status, sibi uni fortissimo, fraudulentissimo, suscipiendam, apparendam, conficiendam censuit. Si autem divino id consilio fuerat decretum, quisnam hostis Mulieri esset obiciendus, consultissimò quidem factum esse putamus, ut maximus averni totius imperator tanto certamini destinaretur. Si victoria penes nos fuisse, non illo prostrato, universum considerat imperium: si penes illum, quod certè prævidebatur, ad divinam pertinuit providentiam, supremum adversarium, necdum serpente exutum, necdum panopliâ exarmatum, ad alterum cogere certamen, nova cum Eva MARIA inendum, quæ veteri felicior, terribilio detritio capite, Luciferi deturbaret imperium, humanum genus per Filium liberaret. divinasque ulcisceretur injurias. Nisi ita fieret, duo, neque levia, neque contemnenda secutura fuisset incommoda: alterum, nunquam illum non causaturum, non rixaturum rem tantam per manipulem militem, per imbellem calonem actam, nec de suis viribus atque consiliis factum fuisse periculum. Alterum incommodum esset, quod fortissimæ Heroinæ, gloriæ non videretur consultum, si ignavus ipsi hostis inersque & imperitus adversarius conferretur; quasi de Mariæ viribus non adeò firma apud Cælites, non adeò secunda concepta esset expectatio; quasi famineo calci, quantumvis Mariano, minimè videretur tantus certaminis eventus fuisse credendus. Atque hæc observare operæ pretium duximus ad Mariam triumpho commendationem ex maximo prostrato hoste. Neque enim levem gloriam insignes Heroinæ Mariam adumbrantes, à fortissimo adversario devicto, serpentem hunc Leviathan præsignante, quondam retulerunt: à confuso Sifara Jahel; ab Holopherne obruncato Judith; ab Aman confixo Esther. Ergo ab immani contrito Dracone Tartarei exercitus Archistratego, nova Eva triumphum reverxit amplissimum.

Cur Leviathan dicitur auctor originalis culpa.

1197 Sed adhuc inquiri; cur Leviathan dicitur sit peccati originalis auctor? Ut respondeamus, diversas observare licet illius nominis notiones, & significationes, Primò, SS. Patres

Hieronymus, Gregorius, Isidorus, Beda, Rupertus, Thomas & alii interpretantur Leviathan additamentum, sive additiones eorum. Causam sic reddit Gregorius lib. 4. Moralium cap. 13. Rectè autem additamentum eorum dicitur, quia postquam primam culpam malâ suggestionem intulit, hanc quotidie augere gravioribus persuasione non desistit. Hanc exscribit S. Isidorus lib. 8. Orig. 11. Adicit alteram rationem Gregorius ibidem, nempe veluti per ironiam, & antiphrasin ita dictum, quod minimè addiderit, imò potius detraxerit. Eos namque in paradiso immortales repperit, sed divinitatem immortalibus promittendo, quasi eis aliquid, ultra quam erant, se addere spondidit: sed dum blandè non habita se daturum perhibuit, callidè & habita substraxit, dum falsa impossibilia promisit, verè possibilia sustulit. Eadem habet & Hom. 25. in Evang. & lib. 33. c. 9. Utramque rationem exscribit Rupertus lib. 2. de oper. Spir. sancti cap. 24. Tertiam Beda lib. 3. in Job 9. addidit. Leviathan additamentum quidam autem interpretari; qui in veritate non stetit, & excedens præsumptionis modum, addidit sibi superbiam, quasi super naturæ bonum in tumorem morbo elationis excrevit. Proinde additamentum dictus est; vocabulum enim factum de crimine.

Leviathani nomen, S. Grego. Cur additamentum ille vocatus?

Beda

Cur copulatus, vel associatus eorum?

1198 Alii vertunt Leviathan Draconem copulatum, vel associatum, seu abstractè copulationem, associationem, conjunctionem, congregationem eorum. Sic Hebræi David, & Salomon, quos secuti sunt nostri recentiores. Sive tantus sit, ut inflat multorum videatur esse, sive quia multos aggreget focios, satellites, assecras, stipatores, quibus comitatus incedat gloriosus. Et quidem utrumque ad rem; nam vastus, immanis, superbus postquam improbos Angelos è sublimi deiecit, homines sibi associare nunquam desistit. Vide Apoc. 12. & Job 41. c. & ibi Bedam.

Complures tum Hebræi, tum Christiani interpretantur, Lucium eorum. Haud ineptè: quis enim alius humanarum ærumnarum auctor, quis fletum, quis lacrymas, quis singultus in orbem inexit? Quis hominem è paradiso pepulit, gaudiorum promptuario? ut vocat Damascenus.

Cur Lucium eorum?

1199. Alia est Isaia interpretatio nominis Leviathan, juxta Leonem Castrum, paraphrastice tradita cap. 27. 1. hoc est, serpens veltis, serpens tortuosus: nam instar veltis aditum nobis cælestis patriæ occludere conatur. Unde pro veltis alii reddunt claudentem. Nisi cum LXX. mavis fugientem legere: nam fugacem servum fuisse constat, & à Deo apostatam defecisse. Et quod ipsi extremo fuit exitio, ab Hero nunquam revocatus, sed sibi relictus, sibi traditus; quæ est Complutensium interpretatio nominis Leviathan. Tortuosus igitur Lucifer, lubricus, perversus, obliquus: nimirum id præcipuè agit, ut perfidus hostis rectè fallaciter, cælando, claudendo insidias instruat, uti in Paradiso fecit.

Cur serpens veltis tortuosus. Claudens.

Denique, ut alias illius nominis notiones reticeam, Joannes Buzantianus lib. 4. de Anima sacra scripturæ c. 6. integrum Leviathan nomen interpretatur, copulatus vomeris sibi; quasi pectore terram ille proscinderet instar vomeris, ut zizania, similiaque sua ferat semina, quæ nimirum commode proveniant. Vide unum granum in paradiso jactum in

Cur copulatus vomeris sibi.